

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET DJUPADALEN, KARLEBY

I. ALLMÄN BESKRIVNING

A. DATA

<u>Skyddsform:</u>	Naturreservat
<u>Objektnummer:</u>	16 02 011
<u>Beslutsdatum:</u>	1953-11-27
<u>Kommun:</u>	Falköping
<u>Socken:</u>	Karleby
<u>Läge:</u>	Utefter bäcken öster om landsvägen, ca 2,5 km nordnordost om Karleby kyrka.
<u>Area:</u>	2,5011 ha
<u>Fastighet:</u>	Samfällad mark till Lovene byalag och Karleby norra rote.
<u>Markägare:</u>	Lovene byalag och Karleby norra rote
<u>Naturvårdsförvaltare:</u>	Länsstyrelsen i Skaraborgs län

B. GRUND FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER

Grunden för beslutet

Ändamålet med reservatet är att bevara bäckens genomskärning av de kambrosiluriska avlagringarna som ett naturhistoriskt dokument för framtiden.

Föreskrifter

Se kopia av länsstyrelsens resolution 1953-11-27 och nya föreskrifter utfärdade 1993-09-15.

C. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

Topografi

Området ligger på västra sidan av Åsledalen, som skär igenom Falbygdens kambrosilurplatå. Det är orienterat i västöstlig riktning och dess övre del vid gamla landsvägen ligger på nivån ca 210 m.ö.h. Reservatet är ca 475 m långt och dess östra gräns ligger på nivån ca 170 m.ö.h.

Geologi

Väster och nordväst om reservatet ligger Karleby hed eller den s k "Hopamarka" på en jämn kalkstensplatå. Kalkstenens undre gräns kan ses strax nedan dammbyggnaden i reservatets västra gräns. Bäcken, som från kalkstensplatån rinner österut mot Åsledalen, har skurit ut en ravin genom den underliggande alunskiffern och sandstenen. Nästan hela alunskifferlagret är blottat och Djupadalen i Karleby var den enda plats där

geologen J G O Linnarsson fann en så gott som fullständig genomskärning av alunskiffern. Denna lokal blev den viktigaste grundvalen för den zonindelning av Västergötlands kambrium som uppställdes 1869 av Linnarsson. Gränsen mellan alunskiffer och sandsten ligger ca 80 m från dammen och efter en ganska jämn sträcka har bäcken skurit igenom sandstenen trappstegsvis i den nedre delen av området.

Hydrologi

Den ovannämnda bäcken, som genomflyter reservatet, får tillskott från söder av mindre vattenflöden från dräneringsdiken. En badsjö har anlagts på 1950-talet (se resolutionens föreskrifter), men har fyllts igen under hösten 1989.

Vegetation

Ravinens övre del är bevuxen med björk och andra lövträd såsom ask, alm och sälg och har en mycket gles grässvål.

Nedanför gränsen mellan alunskiffer och sandsten är dalbotten vidare. Den norra slänten är bevuxen med enbuskar och har en örtrik torrängsvegetation. Den södra slänten är brant, och då den är exponerad mot norr har den en örtfattig, mossdominerad vegetation. I öster blir området mer igenvuxet med lövträd av flera arter på den norra slänten. Den södra slänten är lägre med en naturlig grässvål i de öppna gläntorna. Som gräsmark är reservatet av begränsat värde. I sydslutningen norr om bäcken finns små fläckar med torrängsväxter ex småfingerört, brudbröd, harmynta, jordtistel och timjan. Hundtunga växer i området inom skötselområde 2. Denna art trivs ej i tät grässnål, utan kräver "bara fläckar".

Tidigare markanvändning

Ravinen har under mycket lång tid varit en öppen betesmark. liten brytning av kalksten har skett på norra sidan strax öster om dammen. Sten och jordavfall har tippats i den södra slänten något tjugotal meter från den västra gränsen.

Nuvarande markanvändningen

Hela området betas av nötkreatur. Viss röjning och avverkning har gjorts av Skogsvårdsstyrelsen. Hösten 1992 röjdes 50 % av alla buskar inom skötselområde 2. Dessutom avverkades ett antal träd, inom skötselområdena 2 och 3.

II PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Reservatet skall skötas på ett sådant sätt att de geologiska värdena bibehålls. Denna målsättning kan uppnås med fortsatt bete och röjning där områdets landsformer då kommer att framträda på ett illustrativt sätt.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Årligt bete med nötkreatur anpassas efter rådande årsmån så att inte igenväxning eller överbetning uppstår. Antal djur och betesperioder fastställs av naturvårdsförvaltare och djurhållare tillsammans. Röjningen bör ske med jämna mellanrum efter restaureringen för att bibehålla ett ganska öppet landskap. Betet är reglerat genom upprättat betesavtal. Avverkning skall göras så att inte slänterna skadas och helst bör röjningsavfall flisas och inte brännas.

1.3 Framtida dokumentation

Området kommer att närmare dokumenteras under vegetationsperioden 1993 enligt ett av länsstyrelsen upprättat dokumentationsprogram och avtal.

1.4 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Naturreseptatet har indelats i tre skötselområden, vilka framgår av kartan (bilaga 2). Varje skötselområde är kortfattat beskrivet och mål och åtgärder för skötseln är angivna, vilka utgår från de generella mål och skötselåtgärder redovisade under 1.1 och 1.2.

Skötselområde I

Beskrivning: Ravinen är trång med branta sidor och endast söder om bäcken finns förutsättning för gräsmark, där nu en ganska tät björkhage utbreder sig. I ravinen finns täta snår av bl.a. viden, asksly, äldre askar och björkar. En avfallstipp finns på den södra sidan.

Mål: De geologiska avlagringarna längs bäcken bör vara åtkomliga och gräsmarken söder om bäcken bör återställas. I det glesa träd- och buskskiktet skall ingå ask, björk, fågelbär och säl.

Åtgärder: Enstaka björkar i hagen tas ned. Buskarna i ravinen gallras. En ridå av träd och buskar bör lämnas för att så småningom dölja stentippen. För att förhindra spridning av oönskad vegetation och av estetiska skäl kan lämpligen tippen överfyllas med ett lager av rödfyr. Betet skall fortsätta.

Skötselområde 2

Beskrivning: Dalbotten är ganska vid med en tuvig fuktängsvegetation och bäcken rinner utefter ena kanten. Den nordvända slänten är brant och har ett fåtal träd med ett glest grässkikt under. Den sydvända slänten är bevuxen med enbuskar och har en rik torrängsflora.

Mål: En öppen betesmark med enstaka träd av ask, björk, oxel och säl på den nordvända sluttningen och med enstaka enbuskar på den sydvända sluttningen.

Åtgärder: Den f.d. badsjön har lagts igen och såtts igen med en gräsblandning under hösten 1989. Ytterligare avverkning av träd är inte nödvändig. Buskskiktet har glesats ut (se nuvarande markanvändning). Betet skall fortsätta. Röjning vid behov.

Skötselområde 3

Beskrivning: Ravinen blir åter trängre i området även om slänterna inte är så höga och bäcken rinner trappstegsvis över sandstensavsatserna. Slänten norr om bäcken är bevuxen med ung lövskog av flera trädarter, men den har varit ljusare, vilket de nu döda enbuskarna vittnar om. Området söder om bäcken är öppnare med små grässvålar och täta enbusksnår.

Mål: Området söder om bäcken bör vara en öppen betesmark med enstaka träd av oxel, fågelbär, ask, björk och enbuskar. Norr om bäcken kan området få bli en blandlövhage.

Åtgärder: Lövskogen norr om bäcken gallras ytterligare och framför allt körsbärsträd och oxel sparas. Söder om bäcken avverkas yngre träd och de flesta, yvigaste enbuskarna röjes bort. Betet skall fortsätta. Rövning vid behov.

2. ANLÄGGNINGAR

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är att bevara profilen genom kambrosiluravlagringarna och området har främst vetenskapligt värde, varför friluftsanordningar inte avses uppföras.

2.2 Information

Informationstavla uppsättes.

Gränsmarkeringen ses över och kompletteras.

2.3 Övriga anläggningar

Stängselgenomgång finns.

3. TILLSYN OCH UNDERHÅLL

Tillsyn av naturreservatet, ansvarar för underhåll av gränsmarkeringar och anläggningar för besökare åvilar naturvårdsförvaltaren.

4. ARBETS- OCH ANSVARSFÖRDELNINGEN

Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen. Ansvar för genomförandet av beslutade åtgärder åvilar naturvårdsförvaltningen. Avtal om tillsyn samt bete finns upprättad av Länsstyrelsen och uppdragstagare.

5. REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall däremot ses över vart tionde år eller i övrigt när berörda parter anser det påkallat.

6. KOSTNADER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN - FINANSIERING

6.1 Kostnader för naturvårdsförvaltningen

En uppskattning av kostnaderna redovisas i bilaga 3 "Kostnadskalkyl för naturvårdsförvaltningen"

6.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av staten. Åtgärder som rör restaurering och underhåll av marken, framställning, byggande och underhåll av anläggningar samt tillsyn enligt skötselårsplan ingår i naturvårdsförvaltningen.

III DOKUMENTATION

A FOTODOKUMENTATION

Flygbilder

Ägo- och skifteskartor

Mark- och vegetationsfoto

B UPPFÖLJNING

Skötseln skall ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen skall sedan ligga till grund för ändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen. Fr.o.m. 1993 kommer ett uppföljningsprogram för reservatet att påbörjas.

LITTERATURFÖRTECKNING

Linde, G	1953 Djupadalen delvis räddad. I Sveriges Natur tidskrift sid 29. Stockholm.
Linnarsson, J	1869 Om Vestergötlands Cambriska och Siluriska aflagringar. KVA Handl. Bd 8 N:o 2. Stockholm.
Moberg, I	1951 Västergötlands geologi och landformer. Natur i Västergötland. Göteborg.
Munthe, H	1906 Beskrivning till geologiska kartbladet Tidaholm, SGU. Ser Aa 125. Stockholm
Sahlström K E	1959 Hinna rev och Djupadalen i Dala. Tvenne geologiska minnesmärken i Skaraborgs län. I från Falbygd till Vänerkust sid 298. Lidköping.